HOTĂRÂREA CURȚII (camera a treia)

24 noiembrie 2010 *

În cauza C-40/10,

având ca obiect o acțiune în anulare formulată în temeiul articolului 263 TFUE, introdusă la 22 ianuarie 2010,

Comisia Europeană, reprezentată de domnii J. Currall, G. Berscheid și J.-P. Keppenne, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

susținută de:

Parlamentul European, reprezentat de doamna S. Seyr și de domnul A. Neergaard, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

intervenient,

* Limba de procedură: franceza.

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de domnul M. Bauer, în calitate de agent, asistat de D. Waelbroeck, avocat,

pârât,

susținut de:

Regatul Danemarcei, reprezentat de doamna B. Weis Fogh, în calitate de agent,

Republica Federală Germania, reprezentată de domnii J. Möller și B. Klein, în calitate de agenți,

Republica Elenă, reprezentată de doamnele A. Samoni-Rantou și S. Chala, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

Republica Lituania, reprezentată de domnul D. Kriaučiūnas și de doamna R. Krasuckaitė, în calitate de agenți,

Republica Austria, reprezentată de domnul E. Riedl, în calitate de agent,

Republica Polonă, reprezentată de domnul M. Szpunar, în calitate de agent,

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat de doamna S. Behzadi-Spencer și de domnul L. Seeboruth, în calitate de agenți,

interveniente,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii E. Juhász, J. Malenovský și T. von Danwitz (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: doamna R. Șereș, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 21 octombrie 2010,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită Curții anularea în parte a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 1296/2009 al Consiliului din 23 decembrie 2009 de ajustare, începând cu 1 iulie 2009, a remunerațiilor și pensiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Uniunii Europene, precum și a coeficienților corectori aferenți (JO L 348, p. 10, denumit în continuare „regulamentul atacat"), pentru motivul că regulamentul încalcă articolul 65 din Statutul funcționarilor Uniunii Europene adoptat prin Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de instituire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități și de adoptare a unor măsuri speciale temporare aplicabile funcționarilor Comisiei (JO L 56, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 (JO L 124, p. 1, denumit în continuare „statutul"), precum și articolul 1 și articolele 3-7 din anexa XI la statutul menționat, în măsura în care, pe de o parte, acesta operează o ajustare incorectă a diferitelor valori prevăzute de statut și, pe de altă parte, prevede un nou temei juridic care să permită reexaminarea regulamentului atacat.

Cadrul juridic

Statutul

2 Articolul 65 din statut prevede:

„(1) Consiliul examinează anual nivelul remunerațiilor funcționarilor și ale altor agenți ai Comunităților. Această examinare are loc în luna septembrie, pe baza unui raport comun prezentat de Comisie, întocmit pe baza situației existente la data de 1 iulie și în fiecare țară a Comunităților a unui indice comun stabilit de Oficiul Statistic al Comunităților Europene de comun acord cu serviciile naționale de statistică din statele membre.

În cursul acestei examinări, Consiliul analizează dacă este oportun, în cadrul politicii economice și sociale a Comunităților, să se efectueze o ajustare a remunerațiilor. Se iau în considerare în special eventuala majorare a salariilor publice și necesitățile de recrutare.

(2) În cazul unei variații importante a costului vieții, Consiliul adoptă, în termen de cel mult două luni, măsuri de ajustare a coeficienților corectori și, după caz, aplicarea retroactivă a acestora.

(3) Pentru punerea în aplicare a prezentului articol, Consiliul hotărăște, la propunerea Comisiei, cu majoritatea calificată prevăzută la alineatul (2) paragraful al doilea prima liniuță din articolul 148 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene și articolul 118 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice."

3 Potrivit textului articolului 82 alineatul (2) din statut, atunci când Consiliul decide o ajustare a remunerațiilor în aplicarea articolului 65 alineatul (1), aceeași ajustare se aplică și pensiilor dobândite.

4 În temeiul articolului 65a din statut, normele de punere în aplicare ale articolelor 64 și 65 din statut sunt definite în anexa XI la acesta.

5 Această anexă XI, intitulată „Norme de aplicare a articolelor 64 și 65 din statut", include mai multe capitole, dintre care primul, care cuprinde articolele 1-3, are ca obiect examinarea anuală a nivelului remunerațiilor prevăzută la articolul 65 alineatul (1) din statut, în timp ce al doilea vizează ajustările intermediare ale remunerațiilor și ale pensiilor în temeiul articolului 65 alineatul (2) din statut. Acest capitol 2 cuprinde articolele 4-7.

6 Capitolul 1 din anexa XI la statut include o secțiune 1, intitulată „Elemente ale ajustărilor anuale". Articolul 1 care figurează în cadrul secțiunii menționate prevede, la alineatul (1), că „[î]n sensul revizuirii prevăzute la articolul 65 alineatul (1) din statut, Eurostat întocmește în fiecare an, înainte de sfârșitul lunii octombrie, un raport privind evoluția costului vieții la Bruxelles, pe baza parităților economice dintre Bruxelles și anumite locuri de repartizare în statele membre, precum și pe baza evoluției puterii de cumpărare a remunerațiilor funcționarilor naționali din administrațiile centrale".

Alineatele (2)-(4) ale articolului menționat conțin precizări legate de procedura pe care Eurostat trebuie să o urmeze, în colaborare cu statele membre, pentru a calcula evoluția costului vieții pentru Bruxelles (indicele internațional Bruxelles), evoluția costului vieții în afara orașului Bruxelles (paritățieconomice și indici impliciți), precum și evoluția puterii de cumpărare a remunerațiilor funcționarilor naționali din administrațiile centrale din opt state membre (indicatori specifici).

7 Potrivit articolului 3 din anexa XI la statut, inclus în secțiunea 2 intitulată „Norme privind ajustarea anuală a remunerațiilor și pensiilor”:

„(1) În conformitate cu articolul 65 alineatul (3) din statut, Consiliul hotărăște, înainte de încheierea fiecărui an, cu privire la ajustarea remunerațiilor și pensiilor propusă de Comisie și bazată pe elementele prevăzute la secțiunea 1 din prezenta anexă, cu efect de la 1 iulie.

(2) Valoarea ajustării este egală cu produsul multiplicării indicatorului specific cu indicele internațional Bruxelles. Se stabilește valoarea netă a ajustării, într-un procent egal pentru toți funcționarii.

(3) Valoarea ajustării astfel stabilite este inclusă, în conformitate cu metoda indicată mai jos, în grila salariilor de bază prevăzută la articolul 66 din statut și în anexa XIII la statut, precum și la articolele 20, 63 și 90 din Regimul aplicabil celorlalți agenți:

[...]

(6) Instituțiile efectuează ajustarea pozitivă sau negativă corespunzătoare remunerațiilor funcționarilor în cauză și pensiilor plătite foștilor funcționari și altor succesori în drepturi, cu efect retroactiv între data producerii efectelor și data intrării în vigoare a deciziei privind următoarea ajustare.

În cazul în care această ajustare retroactivă implică recuperarea sumelor excedentare, aceasta poate fi eșalonată pe o perioadă de cel mult douăsprezece luni de la data intrării în vigoare a deciziei privind următoarea ajustare anuală."

8 În temeiul articolului 4 alineatul (1) din anexa XI la statut, „ajustările intermediare ale remunerațiilor și pensiilor prevăzute la articolul 65 alineatul (2) din statut se decid[, cu efect de la 1 ianuarie,] în caz de variație semnificativă a costului vieții în perioada iunie-decembrie [...] și ținând seama de previziunea evoluției puterii de cumpărare pe parcursul perioadei de referință anuală în curs".

9 Capitolul 5 din anexa XI la statut este intitulat „Clauza de exceptare". Acesta cuprinde articolul 10 care prevede:

„În caz de deteriorare gravă și neașteptată a situației economice și sociale în Comunitate, evaluată în lumina datelor obiective furnizate în acest sens de către Comisie, aceasta din urmă prezintă propuneri adecvate Consiliului, care hotărăște conform procedurii prevăzute la articolul 283 din Tratatul CE."

10 Capitolul 7 din anexa menționată, intitulat „Dispoziție finală și clauza de revizuire", include articolul 15 care prevede:

„(1) Dispozițiile prevăzute de prezenta anexă se aplică în perioada 1 iulie 2004-31 decembrie 2012.

(2) La sfârșitul celui de al patrulea an are loc o evaluare, care ia în considerare în special implicațiile bugetare ale dispozițiilor menționate anterior. În acest scop, Comisia înaintează Parlamentului European și Consiliului un raport însoțit, după caz, de o propunere de modificare a prezentei anexe în conformitate cu procedura menționată la articolul 283 din Tratatul CE."

Regulamentul atacat

11 Pentru ca, în temeiul articolului 3 din anexa XI la statut, Consiliul să decidă înainte de sfârșitul anului 2009 în legătură cu ajustarea remunerațiilor și a pensiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Comunităților Europene, Comisia a prezentat, la 29 octombrie 2009, propunerea COM(2009) 603 final.

12 La 19 noiembrie 2009, a fost prezentată o propunere modificată de regulament [COM(2009) 629 final] în urma amendamentelor aduse de două state membre în legătură cu datele lor statistice privind perioada de referință de care trebuie să se țină cont pentru a calcula evoluția puterii de cumpărare vizată de articolul 1 alineatul (4) litera (a) din anexa XI la statut.

13 Potrivit punctului 3.1 din expunerea de motive a acestei propuneri, indicatorul specific era 2,8 %, indicele internațional Bruxelles era 0,9 %, iar ajustarea propusă pentru remunerațiile și pensiile din Belgia și din Luxemburg era 3,7 %, ceea ce corespunde rezultatului adiționării celor două elemente menționate mai sus. Pentru toate valorile enumerate în propunerea de regulament s-a făcut aplicarea ratei de ajustare de 3,7 %.

14 Regulamentul atacat nu preia decât parțial propunerea Comisiei.

15 Potrivit considerentului (1) al acestuia, care preia formularea utilizată în unicul considerent al acestei propuneri, „[p]entru a garanta că puterea de cumpărare a funcționarilor și a celorlalți agenți ai Uniunii evoluează în paralel cu cea a funcționarilor publici naționali din statele membre, remunerațiile și pensiile funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Uniunii Europene ar trebui ajustate în cadrul revizuirii anuale din 2009”.

16 Considerentul (2) al regulamentului atacat, adăugat de Consiliu, prevede că „[a]justarea remunerațiilor și pensiilor propusă de Comisie ar trebui modificată din perspectiva crizei economice și financiare și ca parte a politicii economice și sociale a Uniunii. Situația ar trebui reexaminată atunci când este oportun”.

17 Articolul 2 și articolele 4-17 din regulamentul atacat indică noile valori ale remunerațiilor adoptate de Consiliu pe baza unei rate de ajustare de 1,85 %, valori care le-au înlocuit pe cele propuse de Comisie în temeiul unei rate de ajustare de 3,7 %.

18 Potrivit articolului 18 din regulamentul atacat, care nu are un echivalent în propunerea Comisiei:

„Prezentul regulament se reexaminează, dacă este necesar, și Comisia prezintă în acest sens, după caz, o propunere de modificare a prezentului regulament cu privire la care Consiliul hotărăște cu majoritate calificată."

Concluziile părților și procedura în fața Curții

19 Comisia solicită Curții:

— anularea regulamentului atacat, cu excepția articolelor 1, 3 și 19 din acesta, menținând însă efectele sale până la adoptarea de către Consiliu a unui nou regulament prin care să fie aplicate corect articolele 64 și 65 din statut și anexa XI la acesta, și

— obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

20 Consiliul solicită Curții:

— respingerea acțiunii ca nefondată și

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

21 Prin Ordonanța președintelui Curții din 26 februarie 2010, a fost admisă cererea de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei formulată de Parlamentul European.

22 Prin Ordonanța președintelui Curții din 4 mai 2010, au fost admise cererile de intervenție în susținerea concluziilor Consiliului formulate de Regatul Danemarcei, de Republica Federală Germania, de Republica Elenă, de Republica Lituania, de Republica Austria, de Republica Polonă și de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

23 Prin Ordonanța președintelui Curții din 30 iunie 2010, a fost respinsă cererea de intervenție formulată de Union Syndicale Luxembourg pentru motivul că, potrivit articolului 40 al doilea paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, Union Syndicale Luxembourg, în calitate de persoană juridică de drept luxemburghez, nu are dreptul de a interveni în prezenta cauză.

24 Cererea Comisiei privind judecarea cauzei potrivit procedurii accelerate a fost respinsă prin Ordonanța președintelui Curții din 26 februarie 2010.

Cu privire la acțiune

25 În susținerea acțiunii sale, Comisia invocă două motive, întemeiate pe încălcarea statutului și a anexei XI la acesta prin articolul 2 și prin articolele 4-17 din regulamentul atacat, pe de o parte, și prin articolul 18 din acest regulament, pe de altă parte.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 65 din statut, precum și a articolelor 1 și 3 din anexa XI la statut

Argumentele părților

26 Prin intermediul primului motiv, Comisia susține că Consiliul a efectuat o ajustare incorectă a diferitelor valori ale remunerațiilor și ale pensiilor prevăzute de statut și de Regimul aplicabil celorlalți agenți, înlocuind valorile propuse de Comisie pe baza unei rate de ajustare de 3,7 % cu valori ce corespund unei rate de 1,85 %.

27 Rata de ajustare de 1,85 %, ce reprezintă exact jumătate din rata calculată de Comisie, nu ar putea rezulta din aplicarea unor elemente prevăzute la articolele 1-3 din anexa XI la statut. Rata ar fi fost stabilită în mod forfetar, în funcție de considerațiile generale privind situația economică existentă în momentul adoptării regulamentului atacat.

28 Or, procedura prevăzută la articolul 65 din statut, precum și la articolele 1-3 din anexa XI la statut ar institui o metodă de ajustare automată care nu ar lăsa nicio marjă de apreciere Consiliului, cu excepția situației în care contestă cifrele prezentate. Ajustarea anuală a remunerațiilor nu ar constitui un act legislativ, ci numai o măsura de executare de natură mai degrabă administrativă decât normativă.

29 Deja din modul de redactare a articolului 3 din anexa XI la statut ar rezulta că în această materie Consiliul nu ar avea decât o competență nediscreționară. Contrar susținerilor Consiliului, articolul 65 din statut nu s-ar putea aplica cu întâietate față de articolul 3 menționat mai sus, cele două dispoziții fiind egale în ierarhia normelor. În plus, articolul 10 din anexa XI la statut ar fi inutil dacă articolul 3 din această anexă ar conferi deja Consiliului o marjă de apreciere care să îi permită să ia în considerare, dincolo de elementele definite la articolul 3, elemente exterioare perioadei de referință, precum situația economică sau financiară care există în momentul adoptării regulamentului de ajustare a remunerațiilor.

30 Împrejurarea că Consiliul are o competență nediscreționară în privința adoptării regulamentului de ajustare a remunerațiilor și a pensiilor ar fi de asemenea confirmată de Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul (81/72, Rec., p. 575, punctele 9 și 10), precum și de Hotărârea din 6 octombrie 1982, Comisia/Consiliul (59/81, Rec., p. 3329, punctele 23-25), pronunțate în legătură cu versiuni anterioare ale metodei

de ajustare a remunerațiilor, care prevedeau un cadru juridic mai puțin strict și mai puțin detaliat decât cel ce rezultă din actuala anexă XI la statut.

31 Comisia subliniază că natura automată a metodei de ajustare consacrată de anexa XI la statut rezultă din voința Consiliului însuși, care acceptase, în Regulamentul nr. 723/2004, metoda pe care Comisia i-o propusese, în vederea instituirii unei anumite stabilități pe termen mediu și ca urmare a prezenței mai multor elemente ce reprezintă pentru Consiliu concesii cu caracter reciproc. În această privință, Comisia menționează introducerea „prelevării speciale", ce afectează remunerațiile plătite de Uniune și majorarea cotizațiilor la sistemul de pensii, măsuri care avuseseră ca efect reducerea creșterii progresive salariale. În plus, Comisia amintește că metoda de ajustare anuală prevăzută în anexa XI la statut poate conduce atât la rezultate negative, cât și la rezultate pozitive. Ținând cont de aceste aspecte, Consiliul ar fi consimțit, în principiu, prin acceptarea acestei metode, să fie obligat să respecte pe durata de validitate a anexei XI la statut, și anume opt ani, condițiile prevăzute de această anexă.

32 Potrivit Comisiei, articolul 10 din anexa XI la statut ar fi unica dispoziție care permite să se țină cont de o deteriorare bruscă a situației economice și sociale. Cu toate acestea, articolul în cauză nu ar fi fost aplicat în speță.

33 Consiliul nu ar fi putut transforma propunerea Comisiei formulată în temeiul articolului 3 din anexa XI la statut într-o propunere care are drept temei juridic articolul 10 menționat mai sus, articol care ar consacra o largă putere de apreciere a Comisiei în legătură cu aspectul necesității unei propuneri întemeiate pe această dispoziție. În plus, Consiliul nu ar fi adresat o invitație formală Comisiei pentru a solicita prezentarea unei propuneri întemeiate pe articolul 10 din anexa XI la statut. Pe de altă parte, chiar prezentarea de către Comisie a unei astfel de propuneri nu ar fi putut avea ca obiect decât modificările viitoare ale statutului și nu putea scuti Consiliul, care are o

competență nediscreționară, de obligația sa de a-și exercita competența prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din această anexă înainte de sfârșitul anului 2009 pentru a ajusta salariile și pensiile începând de la 1 iulie 2009.

34 În plus, ținând cont de trimiterea, din cuprinsul articolului 10 din anexa XI la statut, la articolul 283 CE, devenit articolul 336 TFUE, o modificare a metodei de ajustare a remunerațiilor nu ar putea fi efectuată, după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, decât de Parlamentul European și de Consiliu, în conformitate cu procedura legislativă ordinară. O pretinsă urgență nu poate permite Consiliului să nu respecte aceste cerințe. Prin faptul că nu a prevăzut în Regulamentul nr. 723/2004 posibilitatea de a adopta cel puțin măsuri provizorii, Consiliul ar fi acceptat în mod conștient „lentoarea" aplicării clauzei de exceptare.

35 În sfârșit, Comisia subliniază că decalajul în timp al luării în considerare a oricărei evoluții financiare, atât negativă, cât și pozitivă, este inerent metodei prevăzute la articolul 3 din anexa XI la statut. Astfel, criza economică ar fi luată în considerare în cadrul exercițiului 2010, în măsura în care statele membre de referință ar fi integrat, între lunile iulie 2009 și iunie 2010, consecințele acestei crize în nivelul remunerațiilor din administrațiile naționale respective. În consecință, aplicarea articolului 10 din această anexă ar trebui rezervată pentru situațiile cu adevărat excepționale și imprevizibile.

36 Cu toate acestea, Comisia solicită Curții, în vederea evitării oricărei discontinuități în sistemul remunerațiilor și al pensiilor, să aplice articolul 264 al doilea paragraf TFUE, astfel încât dispozițiile anulate să continue să își producă efectele până în momentul în care Consiliul adoptă, în executarea hotărârii care urmează a fi pronunțată, un nou

regulament, în conformitate cu propunerea Comisiei, care să își producă efectele la 1 iulie 2009.

37 Parlamentul European susține toate motivele și concluziile Comisiei. Acesta subliniază în special că, prin adoptarea articolului 3 din anexa XI la statut, Consiliul a definit în avans modalitățile de exercitare a competenței în temeiul articolului 65 din statut, astfel încât decizia privind ajustările anuale ale remunerațiilor și ale pensiilor nu presupune decât simpla punere în aplicare a normelor și a criteriilor prevăzute în anexa XI. Articolul 65 alineatul (3) din statut ar trebui interpretat ca fiind o dispoziție care nu acordă Consiliului decât o competență de executare în raport cu această ajustare anuală. Recurgerea la articolul 10 din anexa XI la statut ar presupune o inițiativă a Comisiei și aplicarea procedurii legislative ordinare, conform articolului 336 TFUE. Or, această procedură nu ar fi fost urmată în speță.

38 În schimb, Consiliul consideră că, având în vedere termenii și economia generală a articolului 65 din statut și a anexei XI la statut, el dispune întotdeauna de o marjă de apreciere în ceea ce privește ajustările anuale ale remunerațiilor și ale pensiilor, chiar dacă nu contestă faptul că în mod corect a fost efectuat, în temeiul articolului 1 din această anexă XI, calculul ajustării anuale prezentat de Comisie. Pe baza termenului „în special" utilizat la articolul 65 alineatul (1) menționat mai sus, Consiliul susține că anexa XI la statut definește modalitățile de aplicare a anumitor criterii de care trebuie să țină cont la examinarea nivelului remunerațiilor și al pensiilor, dar că această anexă nu exclude posibilitatea luării în considerare și a altor criterii.

39 Chiar dacă, adoptând anexa XI la statut, Consiliul a consimțit să se oblige, în principiu, pe durata validității acestei anexe, să respecte condițiile prevăzute în aceasta, el nu ar fi renunțat la orice marjă de apreciere în stabilirea ajustării anuale a remunerațiilor

și a pensiilor. Astfel, Consiliul nici nu ar fi eliminat articolul 65 din statut și nu l-ar fi înlocuit cu dispozițiile articolului 3 din anexa XI la statut, nici nu ar fi delegat integral Comisiei competența sa decizională în materie. Interpretarea articolului 3 din anexa XI la statut susținută de Comisie, potrivit căreia acest articol instituie o procedură cu caracter automat, ar lipsi articolul 65 de orice efect util. În această privință, nu ar avea relevanță faptul că decizia Consiliului privind ajustarea anuală a remunerațiilor și a pensiilor ar fi un act legislativ sau executiv.

40 În plus, Curtea, în Hotărârea din 6 octombrie 1982, Comisia/Consiliul, citată anterior (punctul 32), și Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene, în Hotărârea din 7 decembrie 1995, Abello și alții/Comisia (T-544/93 și T-566/93, RecFP, p. I-A-271 și II-815, punctul 53), în Hotărârea din 8 noiembrie 2000, Bareyt și alții/Comisia (T-158/98, RecFP, p. I-A-235 și II-1085, punctul 57), precum și în Hotărârea din 25 septembrie 2002, Ajour și alții/Comisia (T-201/00 și T-384/00, RecFP, p. I-A-167 și II-885, punctul 47), ar fi constatat că, în materia ajustării anuale a remunerațiilor și a pensiilor, Consiliul dispune de o marjă de apreciere.

41 În orice caz, Consiliul ar dispune de o astfel de marjă de apreciere în cazul unei crize economice deosebit de grave, de natura celei care a survenit începând cu sfârșitul anului 2008, a cărei apariție și amploare nu ar fi putut să le prevadă nimeni la momentul adoptării Regulamentului nr. 723/2004. Nu s-ar putea concepe ca un legiuitor responsabil să renunțe în totalitate la flexibilitatea indispensabilă în cazul unei crize economice și sociale grave.

42 Această marjă de apreciere întemeiată pe articolul 65 din statut ar exista independent de articolul 10 din anexa XI la statut. Desigur, aplicarea acestui din urmă articol ar permite să se ajungă la un rezultat similar. Cu toate acestea, recurgerea la aplicarea

acestui articol 10 ar necesita punerea în aplicare a unei proceduri mai laborioase decât cea prevăzută la articolul 3 din anexa XI la statut pentru ajustarea anuală a remunerațiilor și a pensiilor, fapt care ar releva că articolul 10 menționat mai sus nu ar avea nici ca obiect, nici ca efect să ofere un substitut puterii de apreciere a Consiliului ce rezultă din articolul 65 din statut. În acest context, Consiliul susține că, inclusiv în cadrul procedurii legislative ordinare întemeiate pe articolul 336 TFUE, Consiliul are posibilitatea, conform articolului 294 alineatul (9) TFUE, să modifice, hotărând în unanimitate, propunerea Comisiei, chiar dacă aceasta emite un aviz negativ în această privință.

43 În plus, obiectul actelor care pot fi adoptate în temeiul articolului 65 din statut și al articolelor 1 și 3 din anexa XI la statut, precum și cel al actelor care pot fi adoptate în temeiul articolului 10 din anexa XI menționată mai sus nu ar fi decât în parte identice. Articolul 10 ar avea un domeniu de aplicare semnificativ mai extins decât cel al altor dispoziții, în măsura în care ar permite nu numai modificarea ajustării remunerațiilor și a pensiilor ce rezultă din aplicarea „mecanică" a metodei, ci și suspendarea aplicării metodei, modificarea sau abrogarea sa printr-un act legislativ. Ar fi un lucru frecvent în drept ca temeiurile juridice să se suprapună parțial.

44 Majorarea remunerațiilor și a pensiilor cu 1,85 % prevăzută de regulamentul atacat ar viza menținerea puterii de cumpărare a funcționarilor Uniunii înlăturând efectele inflației constatate la Bruxelles (0,9 %), ale majorării cotizațiilor funcționarilor la sistemul de pensii (0,4 %) și ale majorării contribuției speciale (0,43 %). Faptul de a acorda funcționarilor și altor agenți ai Uniunii o majorare a remunerațiilor și a pensiilor încă și mai importantă decât cea care a fost acordată ar face doar Uniunea de neînțeles pentru cetățenii săi. Această creștere ar reprezenta, în plus, o sarcină suplimentară pentru bugetele statelor membre care s-ar adăuga celei ce rezultă din intervențiile necesitate de criza economică. Având în vedere măsurile privind funcționarii naționali

adoptate de statele membre în urma crizei economice, nu ar fi fost suficient să se aștepte ca aceste măsuri să se repercuteze asupra nivelului următoarei ajustări anuale a remunerațiilor funcționarilor Uniunii la sfârșitul anului 2010.

45 În ceea ce privește articolul 10 din anexa XI la statut, Consiliul contestă mai întâi teza potrivit căreia acest articol privește numai înlocuirea eventuală a metodei „normale" a ajustării anuale a remunerațiilor și a pensiilor printr-o altă metodă, care nu ar fi aplicabilă decât pentru viitor, astfel încât ar fi exclusă aplicarea articolului 10 în implementarea acestei metode „normale". În special, împrejurarea că articolul 10 ar fi intitulat „Clauza de exceptare" ar demonstra că articolul permite ajustarea anuală în caz de deteriorare gravă și neașteptată a situației economice și sociale, fără a modifica însă metoda „normală" pentru viitor.

46 În speță, condițiile materiale de aplicare a articolului 10 din anexa XI la statut ar fi îndeplinite. Astfel, în perioada de referință, Uniunea ar fi trebuit să facă față unei crize economice deosebit de grave provocate de criza financiară. Efectele acestei crize s-ar fi manifestat începând din al doilea semestru al anului 2008 și ar fi fost deosebit de importante la începutul anului 2009. Cu toate acestea, propunerea Comisiei nu ar fi luat în considerare efectele menționate.

47 În pofida obligației care îi revine de a acționa din proprie inițiativă dacă există indicii ale unei deteriorări grave și neașteptate a situației economice și sociale și, dacă este cazul, de a prezenta o propunere corespunzătoare în timp util în temeiul articolului 10 din anexa XI la statut, Comisia nu ar fi recurs la acest articol. Cu ocazia discuțiilor în cadrul grupurilor de pregătire din Consiliu care precedă adoptarea regulamentului atacat, ar fi fost evocată posibilitatea recurgerii la articolul 10. Or, Comisia ar fi arătat, în cadrul celor două ședințe care au avut loc la sfârșitul lunii noiembrie 2009 și

la începutul lunii decembrie a aceluiași an, că nu ar formula o propunere care să aibă acest temei juridic.

48 Consiliul susține că, în lipsa unei propuneri a Comisiei întemeiate pe articolul 10 din anexa XI la statut, nu putea utiliza acest articol. În consecință, Consiliul nu ar fi avut altă posibilitate decât să recurgă la marja de apreciere de care ar dispune în temeiul articolului 65 din statut pentru a adopta regulamentul atacat în termenul prevăzut. Curtea ar fi recunoscut, în numeroase ocazii, că „situații excepționale și neprevăzute" pot genera soluții ad-hoc, pentru a permite Uniunii să acționeze și să își asume responsabilitățile, situație care în mod cert s-ar regăsi în speță. În orice caz, chiar dacă, în cursul lunii decembrie a anului 2009, Comisia ar fi depus o propunere în temeiul articolului 10 din anexa XI la statut, ar fi fost imposibilă adoptarea unei astfel de propuneri înainte de sfârșitul anului, din cauza caracterului laborios al procedurii prevăzute la acest articol.

49 Deși guvernele danez, german, lituanian, polonez, precum și guvernul Regatului Unit împărtășesc motivele și concluziile formulate de Consiliu, ele fac și unele precizări.

50 Astfel, ar rezulta din modul de redactare a articolului 65 din statut și a articolului 10 din anexa XI la statut, precum și din jurisprudența Curții și a Tribunalului că, în ceea ce privește ajustările anuale ale remunerațiilor și ale pensiilor și în special elementele care trebuie luate în considerare în cadrul acestei ajustări, Consiliul dispune de o putere de apreciere. În special, articolul 65 din statut și anexa XI la statut nu ar enumera în mod exhaustiv, pe de o parte, factorii pe care Consiliul îi poate lua în mod valabil în considerare și, pe de altă parte, factorii pe care Consiliul trebuie să îi aplice.

51 Conform echilibrului instituțional al Uniunii, Consiliul nu ar fi un simplu „organ executiv" al Comisiei. În principiu, Consiliul nu ar fi obligat să adopte fără modificări o propunere de act legislativ care provine de la Comisie, însă ar putea, hotărând în unanimitate, să aducă modificări acestuia, cu participarea sau fără participarea Parlamentului European, în funcție de procedură. Consiliul ar fi obligat numai să nu se îndepărteze de obiectul și de finalitatea propunerii, obligație care a fost respectată în speță. În plus, chiar dacă anumite competențe executive erau transferate Comisiei, Consiliul ar fi avut posibilitatea, în numeroase ipoteze, să se opună unui act legislativ propus de Comisie. Din modul de redactare a articolului 3 din anexa XI la statut nu ar rezulta clar că acesta conferă Consiliului o putere de simplă „certificare" a propunerii Comisiei.

52 Potrivit interpretării articolului 10 din anexa XI la statut efectuate de Comisie, aceasta ar putea bloca complet aplicabilitatea clauzei de exceptare menționate mai sus și ar putea astfel lipsi de orice efect util această dispoziție.

Aprecierea Curții

53 Primul motiv, întemeiat pe încălcarea, prin articolul 2 și prin articolele 4-17 din regulamentul atacat, a articolului 65 din statut, precum și a articolelor 1 și 3 din anexa XI la statut, ridică problema dacă și eventual în ce măsură Consiliul dispune de o marjă de apreciere care să îi permită să se îndepărteze de o propunere a Comisiei privind ajustarea anuală a remunerațiilor și a pensiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Uniunii invocând o criză economică gravă, fără a contesta însă conformitatea cu

cerințele prevăzute la articolele 1 și 3 din anexa XI la statut a cifrelor prezentate de Comisie în propunerea sa de ajustare.

54 Articolul 65 din statut consacră norma de bază referitoare la examinarea anuală și la ajustarea eventuală a remunerațiilor funcționarilor și ale altor agenți ai Uniunii, ajustare care se aplică, în temeiul articolului 82 alineatul (2) din statut, și pensiilor dobândite. Conform alineatului (1) al articolului 65, Consiliul examinează anual nivelul remunerațiilor funcționarilor și ale altor agenți ai Uniunii. În cursul acestei examinări, Consiliul analizează dacă este oportun, în cadrul politicii economice și sociale a Uniunii, să se efectueze o ajustare a remunerațiilor. Se iau în considerare în special eventuala majorare a salariilor publice și necesitățile de recrutare.

55 Din modul de redactare a articolului 65 alineatul (1) din statut rezultă că această dispoziție conferă o putere de apreciere Consiliului în cadrul examinării anuale a nivelului remunerațiilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctele 7 și 11, precum și Hotărârea din 6 octombrie 1982, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctele 20-22 și 32).

56 Cu toate acestea, potrivit articolului 65a din statut, normele de punere în aplicare a articolului 65 sunt definite în anexa XI la statut.

57 Articolul 3 din această anexă, care are ca obiect „Norme privind ajustarea anuală a remunerațiilor și pensiilor", prevede, la alineatul (1), că Consiliul hotărăște, înainte de încheierea fiecărui an, cu privire la ajustarea remunerațiilor și pensiilor propusă de Comisie și bazată pe elementele prevăzute în secțiunea 1 din anexa XI la statut, cu

efect de la 1 iulie. Potrivit alineatului (2) al articolului 3, valoarea ajustării este egală cu produsul multiplicării indicatorului specific cu indicele internațional Bruxelles, iar ajustarea se face la valoarea netă, într-un procent egal pentru toți funcționarii. În sfârșit, articolul 3 alineatul (3) din anexa XI la statut prevede că valoarea ajustării astfel stabilite este inclusă, în conformitate cu metoda indicată ulterior, în grila salariilor de bază prevăzută în anumite dispoziții din statut și în Regimul aplicabil celorlalți agenți.

58 În consecință, potrivit modului de redactare și economiei dispozițiilor amintite la punctul precedent, articolul 3 din anexa XI la statut definește în mod exhaustiv criteriile ce reglementează ajustarea anuală a nivelului remunerațiilor.

59 Pentru a stabili dacă, în temeiul articolului 65 din statut, Consiliul poate, în acest cadru, să țină cont și de alte elemente și în special de apariția unei crize economice grave, trebuie să se examineze raportul dintre aceste două dispoziții.

— Cu privire la raportul dintre articolul 65 din statut și articolul 3 din anexa XI la statut

60 În această privință, este necesar să se amintească, în primul rând, că rolul anexei XI la statut este, potrivit articolului 65a din statut, de a defini normele de punere în aplicare a articolelor 64 și 65 din statut.

61 În al doilea rând, trebuie să se ia în considerare faptul că această anexă, în special articolul 3, are o valoare juridică identică cu cea a articolelor din statut și, în consecință, cu cea a articolului 65 din acesta. Articolul 65 din statut și anexa XI la acesta figurează ambele în același act cu caracter normativ și ocupă, prin urmare, același rang în ierarhia normelor.

62 Atât adoptarea statutului, cât și ansamblul modificărilor aduse acestuia și în special introducerea anexei XI au fost efectuate pe calea regulamentului, act care, potrivit articolului 288 al doilea paragraf TFUE, este obligatoriu în toate elementele sale. Curtea a stabilit anterior, în ceea ce privește o dispoziție a anexei VIII la statut, că statutul, în versiunea sa consacrată de Regulamentul nr. 259/68, are toate caracteristicile definite la articolul 189 al doilea paragraf CEE (care corespunde în prezent articolului 288 al doilea paragraf TFUE) și este obligatoriu în toate elementele sale (a se vedea Hotărârea din 20 octombrie 1981, Comisia/Belgia, 137/80, Rec., p. 2393, punctul 7).

63 În al treilea rând, în ceea ce privește istoricul anexei XI la statut, versiunea în vigoare a acestei anexe este rezultatul unei evoluții continue care a început în cursul anului 1972. Această evoluție este caracterizată de un cadru din ce în ce mai precis și mai constrângător al metodei de ajustare anuale a remunerațiilor atât în privința formei actului juridic utilizat, cât și a conținutului acestuia.

64 Astfel, după cum rezultă din Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul, citată anterior (punctele 3 și 4), din Hotărârea din 26 iunie 1975, Comisia/Consiliul (70/74, Rec., p. 795, punctul 7), precum și din Hotărârea din 6 octombrie 1982, Comisia/Consiliul, citată anterior (punctul 8), mai întâi Consiliul a hotărât în anul 1972 să aplice, în mod experimental și pentru o perioadă de trei ani, un sistem de ajustare a remunerațiilor ce presupune utilizarea a doi indicatori determinați, înlăturând în același timp aplicarea automată a unei medii aritmetice între cei doi indicatori reținuți. Având în vedere această abordare, Curtea a statuat că, prin această decizie, Consiliul, hotărând în cadrul competențelor pe care i le conferă articolul 65 din statut

în materie de remunerații ale personalului, și-a asumat obligații pe care trebuie să le respecte în perioada pe care el însuși a stabilit-o (a se vedea Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctele 8 și 9, Hotărârea din 26 iunie 1975, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctele 20-22, precum și Hotărârea din 6 octombrie 1982, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctul 8).

65 În cursul anului 1976, Consiliul a adoptat o nouă metodă de ajustare a remunerațiilor, astfel cum rezultă din Hotărârea din 6 octombrie 1982, Comisia/Consiliul, citată anterior (punctele 9-13). În continuare, o altă metodă de ajustare a remunerațiilor a fost stabilită pentru o perioadă de zece ani prin Decizia 81/1061/Euratom, CECO, CEE a Consiliului din 15 decembrie 1981 privind modificarea metodei de ajustare a remunerațiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Comunităților (JO L 386, p. 6).

66 În sfârșit, Consiliul a introdus metoda de ajustare a remunerațiilor în statutul însuși, introducând anexa XI la acesta, pentru perioada cuprinsă între 1 iulie 1991 și 30 iunie 2001, prin Regulamentul (CECO, CEE, Euratom) nr. 3830/91 al Consiliului din 19 decembrie 1991 de modificare a Statutului funcționarilor Comunităților Europene și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități în ceea ce privește modalitățile de ajustare a remunerațiilor (JO L 361, p. 1). Durata validității anexei XI la statut, în versiunea care rezultă din Regulamentul nr. 3830/91 a fost prelungită de două ori, respectiv în decembrie 2000 și în decembrie 2003, înainte ca actuala versiune a acestei anexe să fie adoptată prin Regulamentul nr. 723/2004 pentru o perioadă de opt ani.

67 Având în vedere considerațiile care precedă, se impune a concluziona că, deși Consiliul nu a modificat modul de redactare a articolului 65 din statut, acesta a instituit, prin adoptarea anexei XI la statut, dispoziții care vizează punerea în aplicare a acestui

articol. Indicațiile generale conținute în articolul menționat sunt precizate la articolul 3 din anexa XI la statut, prin care Consiliul stabilește, pentru un anumit număr de ani, condițiile concrete ale procedurii prevăzute la articolul 65 din statut, în special criteriile care guvernează în mod exhaustiv ajustarea anuală a remunerațiilor.

68 Acest cadru juridic, ce restrânge puterea de apreciere a Consiliului care rezultă din articolul 65 din statut, se justifică în special în raport cu obiectivele care constau în asigurarea unei anumite stabilități pe termen mediu și în evitarea unor discuții și a unor dificultăți recurente, în special între organizațiile care reprezintă personalul și instituțiile interesate, în legătură cu aspectul dacă o ajustare ar fi justificată sau necesară (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctul 2). În această privință, considerentul (1) al Deciziei 81/1061, precum și al doilea și al treilea considerent ale Regulamentului nr. 3830/91 indicau deja că reglementarea puterii de apreciere a Consiliului viza să mențină raporturi armonioase între instituțiile europene și funcționarii și ceilalți agenți din cadrul acestora.

69 Or, pentru ca obiectivele menționate să poată fi atinse, Consiliul trebuie să respecte criteriile stabilite la articolul 3 din anexa XI la statut.

70 În plus, mecanismul de ajustare prevăzut la articolul 3 se bazează în esență pe ideea unei alinieri, este adevărat cu un anumit decalaj, a evoluției salariale la nivelul Uniunii cu cea care s-a produs între luna iulie a anului precedent și luna iulie a anului în curs în statele membre de referință, aliniere ce reflectă deciziile privind remunerarea funcționarilor adoptate de autoritățile statelor membre menționate în raport cu situația economică din perioada respectivă. De altfel, criteriile stabilite la articolul 3

pot conduce atât la rezultate negative, cât și la rezultate pozitive, după cum rezultă printre altele de la alineatul (6) al acestui articol.

71 În consecință, prin adoptarea anexei XI la statut, Consiliul s-a obligat, printr-o decizie autonomă, pe durata validității acestei anexe, în exercitarea puterii sale de apreciere ce rezultă din articolul 65 din statut, să respecte criteriile stabilite în mod exhaustiv la articolul 3 din anexa menționată. Raționamentul aplicat de Curte în Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul, citată anterior (punctul 9), și în Hotărârea din 26 iunie 1975, Comisia/Consiliul, citată anterior (punctele 20-22), se aplică *mutatis mutandis* regulamentului prin care s-a instituit anexa XI la statut, pe care Consiliul l-a adoptat în temeiul articolului 65a din statut. În aceste condiții, Consiliul nu poate să se prevaleze, în cadrul articolului 3 menționat mai sus, de o marjă de apreciere care să depășească criteriile prevăzute în acest din urmă articol.

72 În consecință, Consiliul nu se poate întemeia, în cadrul examinării anuale a nivelului remunerațiilor, pe puterea de apreciere conferită de articolul 65 din statut, pentru a se îndepărta de metoda prevăzută la articolul 3 din anexa XI la statut și pentru a lua în considerare alte criterii decât cele prevăzute în acest din urmă articol.

— Cu privire la posibilitatea de a ține cont de o criză economică gravă

73 În ceea ce privește posibilitatea, invocată de Consiliu și de statele membre intervenient, de a ține cont de o criză economică gravă în cadrul examinării anuale a nivelului remunerațiilor, trebuie amintit că, potrivit articolului 10 din anexa XI la statut, „în

caz de deteriorare gravă și neașteptată a situației economice și sociale în Comunitate, evaluată în lumina datelor obiective furnizate în acest sens de către Comisie, aceasta din urmă prezintă propuneri adecvate Consiliului, care hotărăște conform procedurii prevăzute la articolul 283 din Tratatul CE".

74 Acest articol permite ca, într-o situație extraordinară, să se înlăture, în mod punctual, metoda prevăzută la articolul 3 din anexa XI la statut, fără însă a o modifica sau a o abroga pentru anii următori. Astfel, articolul 10 din anexa XI la statut este inclus în capitolul 5 din această anexă, intitulat „Clauza de exceptare". În schimb, modificarea dispozițiilor anexei XI la statut este abordată în capitolul 7 din anexa menționată, intitulat „Dispoziție finală și clauza de revizuire", capitol care nu include decât un singur articol, și anume articolul 15. Acest articol stabilește, pe de o parte, durata de validitate a dispozițiilor prevăzute în anexa XI la statut și prevede, pe de altă parte, norme referitoare la o evaluare a acestor dispoziții la sfârșitul celui de al patrulea an, care ia în considerare, printre altele, implicațiile bugetare ale dispozițiilor menționate mai sus. Articolul menționează de asemenea posibilitatea unei modificări a acestei anexe, conform procedurii prevăzute la articolul 283 CE.

75 În plus, potrivit modului de redactare a articolului 10 din anexa XI la statut, acest articol urmărește să permită instituțiilor să reacționeze în fața unor evenimente neașteptate care necesită atât o reacție punctuală, cât și modificarea completă a metodei „normale" de ajustare a remunerațiilor. În sfârșit, după cum a considerat Comisia în raportul său din 27 iunie 1994 privind aplicabilitatea clauzei de exceptare [SEC(94) 1027 final, punctul II.3, p. 5 și 6], această clauză permite să se țină cont de consecințele unei deteriorări a situației economice și sociale atât grave, cât și neașteptate, atunci când, în aplicarea „metodei normale", remunerațiile funcționarilor nu ar fi ajustate cu o rapiditate suficientă.

76 În consecință, anexa XI la statut prevede o procedură specifică de ajustare a remunerațiilor în cazul unei crize economice grave.

77 Pentru a nu lipsi anexa XI la statut, în special articolele 3 și 10 din aceasta, de efectele obligatorii (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 5 iunie 1973, Comisia/Consiliul, citată anterior, punctul 13) și în absența altor dispoziții ale acestei anexe care au legătură cu eventuala influență a unei crize economice asupra ajustării remunerațiilor, trebuie să se concluzioneze că, în perioada în care este aplicabilă anexa menționată, procedura prevăzută la articolul 10 din aceasta constituie unica posibilitate de a ține cont de o criză economică în cadrul ajustării remunerațiilor și de a înlătura, în consecință, aplicarea criteriilor prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din anexa menționată.

78 Această concluzie nu poate fi infirmată de faptul că aplicarea articolului 10 din anexa XI la statut depinde de o propunere a Comisiei. Rezultă, printre altele, din articolul 17 al doilea paragraf TUE că această împrejurare este conformă cu echilibrul instituțional prevăzut de tratate care acordă, în principiu, numai Comisiei dreptul de a propune adoptarea unui act legislativ.

79 Potrivit articolului 10 din anexa XI la statut, Comisia „prezintă" propuneri adecvate în caz de deteriorare gravă și neașteptată a situației economice și sociale. Ținând cont de modul de redactare clară a acestui articol, nu se poate considera că exercitarea competenței conferite Comisiei de articolul 10 constituie o simplă facultate pentru această instituție.

80 În plus, Comisia trebuie să respecte obligația de cooperare loială între instituții recunoscută de jurisprudență (a se vedea în special Hotărârea din 27 septembrie 1988, Grecia/Consiliul, 204/86, Rec., p. 5323, punctul 16, și Hotărârea din 10 decembrie 2002, Comisia/Consiliul, C-29/99, Rec., p. I-11221, punctul 69) și, de la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, consacrată explicit la articolul 13 alineatul (2) a doua teză TUE. În sfârșit, după cum rezultă din articolul 241 TFUE, Consiliul poate solicita Comisiei să efectueze toate studiile pe care acesta le consideră oportune pentru realizarea obiectivelor comune și să îi prezinte orice propuneri corespunzătoare. Or, înainte de adoptarea regulamentului atacat, Consiliul nu a adresat, spre deosebire de anul 1994 [a se vedea raportul SEC(94) 1027 final al Comisiei din 27 iunie 1994, punctul I, p. 3], nicio cerere formală Comisiei prin care să o invite să își îndeplinească atribuțiile ce rezultă din articolul 10 din anexa XI la statut.

81 Faptul că procedura prevăzută la articolul 10 din anexa XI la statut este mai laborioasă decât procedura prevăzută la articolul 3 din această anexă, în special prin participarea Parlamentului European de la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, nu poate scuti Consiliul de respectarea normelor prevăzute în anexa menționată. În această privință, trebuie să se arate că însuși Consiliul admite că inclusiv proceduri complexe care implică mai multe instituții pot fi îndeplinite în termene foarte scurte dacă există voința politică de a ajunge rapid la un rezultat. Această posibilitate rezultă în special din mijloacele de accelerare a desfășurării unei proceduri în cadrul Parlamentului European prevăzute la articolul 299 al doilea paragraf TFUE, precum și la articolul 134 alineatul (4) al doilea paragraf și la articolele 142 și 144 din Regulamentul de procedură al Parlamentului European.

82 În plus, în ceea ce privește situația care exista la momentul adoptării regulamentului atacat, trebuie amintit că, potrivit argumentării Consiliului, consecințele crizei economice erau deja perceptibile în cursul perioadei de referință, care se încheia în cursul lunii iulie a anului 2009. Astfel, Consiliul ar fi putut acționa deja în vara anului

2009 în vederea depunerii unei propuneri în temeiul articolului 10 din anexa XI la statut.

83 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că, în fapt, Consiliul nu dispune de nicio marjă de apreciere care să îi permită, fără să fi utilizat procedura prevăzută la articolul 10 din anexa XI la statut, să decidă și să stabilească, astfel cum a procedat în cadrul articolului 2 și al articolelor 4-17 din regulamentul atacat, din cauza unei crize economice, o ajustare a remunerațiilor diferită de cea propusă de Comisie numai în temeiul articolului 3 din anexa menționată.

84 În consecință, articolul 2 și articolele 4-17 din regulamentul atacat trebuie anulate.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 65 din statut și a articolelor 3-7 din anexa XI la statut

Argumentele părților

85 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Comisia susține că articolul 18 din regulamentul atacat încalcă articolul 65 din statut și articolele 3-7 din anexa XI la statut, în măsura în care instituie un nou temei juridic care permite reexaminarea regulamentului atacat și, în consecință, o posibilitate de ajustare intermediară a remunerațiilor.

86 Astfel, articolul 65 din statut ar institui numai un termen anual pentru ajustarea remunerațiilor. Posibilitatea unei ajustări intermediare a acestora, prevăzută la articolele 4-7 din anexa XI la statut, ar presupune o variație importantă a costului vieții între lunile iunie și decembrie și, în plus, depunerea unei propuneri a Comisiei. Or, Consiliul nu ar fi invitat Comisia să îi prezinte o propunere în acest sens și, în orice caz, Comisia nu ar fi depus o astfel de propunere. Consiliul nu are nici posibilitatea de a înlătura, el însuși, cerințele procedurale ale articolului 10 din anexa XI la statut, printre care se numără necesitatea depunerii unei propuneri a Comisiei și a participării Parlamentului European la procedura legislativă.

87 În orice caz, anularea articolului 2 și a articolelor 4-17 din regulamentul atacat ar face ca clauza de reexaminare prevăzută la articolul 18 din acest regulament să rămână fără obiect.

88 În plus, Parlamentul European menționează că articolul 290 TFUE nu permite Consiliului să își rezerve competențe în cadrul unui act de executare și că articolele 64 și 65 din statut, precum și anexa XI la acesta nu oferă niciun temei juridic pentru o astfel de clauză de modificare.

89 Consiliul susține că al doilea motiv este legat de primul motiv și de teza Comisiei potrivit căreia, prin adoptarea anexei XI la statut, Consiliul ar fi renunțat la orice putere de apreciere. Articolul 18 din regulamentul atacat nu ar putea încălca articolele 4-7 din anexa XI la statut întrucât aceste articole nu ar viza aceeași ipoteză. Prin urmare, articolul 18 menționat mai sus s-ar referi la posibilitatea de a reexamina, la propunerea Comisiei, rata de ajustare a remunerațiilor și a pensiilor astfel cum a fost stabilită în regulamentul atacat, ținând cont de evoluția crizei economice și financiare și de

politica economică și socială a Uniunii, în conformitate cu flexibilitatea menționată expres în statut.

Aprecierea Curții

90 Al doilea motiv invocat de Comisie este întemeiat pe încălcarea articolului 65 din statut și a articolelor 3-7 din anexa XI la statut prin articolul 18 din regulamentul atacat, care prevede posibilitatea reexaminării regulamentului atacat. O astfel de posibilitate nu era prevăzută în propunerea Comisiei.

91 În ceea ce privește nivelul remunerațiilor, articolul 65 alineatul (1) din statut nu prevede decât o reexaminare anuală a acestuia. În schimb, în legătură cu coeficienții corectori, alineatul (2) al acestui articol permite luarea unor măsuri de ajustare intermediară a acestor coeficienți, în cazul unei variații importante a costului vieții. Articolele 1-3 din anexa XI la statut precizează condițiile examinării anuale a nivelului remunerațiilor, iar articolele 4-7 din această anexă prevăd norme mai detaliate pentru ajustările intermediare ale coeficienților corectori.

92 Niciuna dintre dispozițiile menționate nu prevede posibilitatea de a institui, în cadrul examinării anuale a nivelului remunerațiilor, noi norme care să permită reexaminarea acestui nivel și nici de a ajusta remunerațiile altfel decât prin ajustarea anuală în temeiul articolului 65 alineatul (1) din statut și al articolelor 1-3 din anexa XI la statut. Ele nu permit nici înlăturarea ajustării intermediare a coeficienților corectori prevăzută la articolul 65 alineatul (2) din statut și la articolele 4-7 din anexa XI menționată mai sus.

93 În consecință, articolul 18 din regulamentul atacat a fost adoptat cu încălcarea articolului 65 din statut și a articolelor 3-7 din anexa XI la acesta și trebuie, prin urmare, să fie de asemenea anulat.

94 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că articolul 2 și articolele 4-18 din regulamentul atacat trebuie anulate.

95 Cu toate acestea, în vederea evitării unei discontinuități în sistemul remunerațiilor, se impune aplicarea articolului 264 al doilea paragraf TFUE și menținerea efectelor dispozițiilor anulate ale regulamentului atacat referitoare la ajustarea remunerațiilor și a pensiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Uniunii începând de la 1 iulie 2009, și anume articolul 2 și articolele 4-17 din acesta, până la intrarea în vigoare a unui nou regulament care urmează a fi adoptat de Consiliu pentru a asigura executarea prezentei hotărâri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

96 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată, iar Consiliul a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată. În temeiul alineatului (4) primul paragraf al aceluiași articol, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

1) **Anulează articolul 2 și articolele 4-18 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1296/2009 al Consiliului din 23 decembrie 2009 de ajustare, începând cu 1 iulie 2009, a remunerațiilor și pensiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Uniunii Europene, precum și a coeficienților corectori aferenți.**

2) **Menține efectele articolului 2 și ale articolelor 4-17 din Regulamentul nr. 1296/2009 până la intrarea în vigoare a unui nou regulament care urmează a fi adoptat de Consiliul Uniunii Europene pentru a asigura executarea prezentei hotărâri.**

3) **Obligă Consiliul Uniunii Europene la plata cheltuielilor de judecată.**

4) **Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Republica Lituania, Republica Austria, Republica Polonă, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și Parlamentul European suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături